închis într-un spital de psihiatrie, reparcurge întâmplări petrecute în copilărie. Aşa cum mărturiseşte scriitorul, numele eroului este fructul unei îndelungate căutări, pentru că a vrut să aibă o structură fonică proporţionată şi plăcută, dar să fie şi destul de comun pentru a fi uşor de memorat.

Se evidenţiază deci, cu claritate, ca şi în cazul celorlalte numere ale revistei, înalta ţinută ştiinţifică a articolelor, asigurată de colaboratori prestigioşi, dar şi de colectivul director al publicaţiei din Pisa: Maria Giovanna Arcamone, Davide De Camilli şi Bruno Porcelli.

MARIANA ISTRATE
Institutul de Lingvistică şi Istorie Literară
„Sextil Puşcariu”
Cluj-Napoca, str. E. Racoviţă, 21

„Rivista Italiana di Onomastica” (RION), XI (2005), 1

Cititorii „Revistei italiene de onomastică” găsesc şi în numărul 1/2005 arhitectura pe care directorul Enzo Caffarelli a consacrat-o deja în numerele precedente. Prima secţiune a revistei cuprinde, aşadar, ca de obicei, studii ample, de o valoare indiscutabilă.

Raportul dintre numele de familie şi toponimul din care provin este tratat de către Enzo Caffarelli în *Nome profeta in patria. Sui cognomi da toponimi ed etnici che prevalgono nelle aree cui fanno riferimento.* Făcând aluzie la dictonul „Nimeni nu este profet în patria sa”, autorul demonstrează, totuşi, că un nume etnic poate deveni nume personal, de exemplu din patriotism local, şi că acesta se fixează ca nume de familie prin intermediul unui patronimic sau matronimic. Alături de motivaţii şi de natură istorică, socială sau demografică, fenomenul sesizat explică de ce, de pildă, numele de familie *Lucchesi* este primul ca frecvenţă la Lucca, *Mantovani* al treilea la Mantova sau *Di Napoli* este cel mai numeros la Napoli.

Autorii următorului studiu (*Acculturation des noms de personne e continuités régionales ‘cachées’: l’exemple des Decknamen dans l’anthroponymie gallo-romaine et la genèse du Netzwerk Interferenzonomastik),* Altay Coškun şi Jürgen Zeidler, sunt şi iniţiatorii proiectului *Netzwerk Interferenzonomastik,* prin care se încearcă realizarea unei cercetări de onomastică interculturală (NIO). După o amplă şi incitantă introducere pe această temă, proiectul este susţinut prin exemple din Aquitania secolului IV. Într-o cercetare precedentă fuseseră depistate 43 de antroponime de origine greacă sau latină, dar, dintre acestea, 31 pot avea origine celtică sau aquitană, în ciuda aspectului lor clasic sau pseudoclasic. Tocmai de aceea termenii *cover name* sau *name of translation* sunt consideraţi nu prea adecvaţi pentru a denumi un fenomen de contact lingvistic atât de complex.

Angelo Castellaccio studiază figura lui Constantin cel Mare în onomastica din cele 4 subdiviziuni administrative vechi ale Sardiniei medievale, aşa cum ne sugerează şi titlul articolului (*La figura di San Costantino nell’onomastica giudicale*). Dominaţia bizantină a lăsat urme în cultura insulei italiene, dincolo de limitele temporale ale fenomenului istoric. Un rol important l-a avut primul mare apărător al creştinismului, care a fost ridicat în calendarul martirilor ortodocşi la demnitatea de *isoapostolos.* Cultul pentru figura marelui împărat se confirmă prin frecvenţa cu care numele său apare în onomastica sardă (sec. XI-XIII), îndeosebi în cercurile conducătorilor.

Distribuţia numelor de familie şi mobilitatea internă a populaţiei în Bellunese este analizată de Miro Tasso şi Gian Umberto Caravello *(Distribuzioni di cognomi nel Bellunese: un’analisi sui movimenti umani).* Studiul se bazează pe frecvenţa unor anumite nume autohtone de familie în funcţie de distanţa geografică, având ca punct de referinţă un important drum de comunicaţie al provinciei

Belluno. Rezultatele au fost interpretate drept mişcări ale populaţiei în spaţii restrânse, între comune limitrofe, şi conduc la concluzia unei relative stabilităţi, cu motivaţii de tip economic.

În rubrica *Opinioni e confronti,* Enzo Caffarelli semnalează multiple imprecizii în indicarea pronunţării unor toponime în volumul *Nomi d'Italia. Origine e significato dei nomi geografici e di tutti i Comuni.* În cea intitulată *Varietà,* Massimo Pittan scrie despre numele de regiune etrusc *Polèsine,* iar Sergio Raffaelli despre diferite adaptări onomastice în italiană, mai precis despre soluţiile onomastice pentru filmul *The Great Dictator,* de Charlie Chaplin. Într-o primă versiune, dictatorul se chema *Buffolini* (cu aluzie la Mussolini), iar ţara *Stivalia,* cu referire la forma de „cizmă" a Italiei, pentru ca în cea dublată în italiană numele să fie mai puţin ironice (*Bonito Napoloni* şi *Batalia*).

Urmează o consistentă secţiune de recenzii ale unor volume personale sau colective de onomastică, apoi semnalarea unor dicţionare, repertoare şi bibliografii din domeniu, precum şi consemnarea diferitelor întâlniri ale specialiştilor în congrese şi simpozioane şi a unor activităţi care au tangenţe cu studiul numelor proprii, cum ar fi, de exemplu, un curs la Universitatea din Siena, care are ca temă *Numele în romanul medieval.*

Reţinem pentru acest număr al revistei interesul intrinsec şi calitatea ştiinţifică a contribuţiilor, dar mai ales capacitatea de *a informa* referitor la tot ce are legătură cu onomastica, astfel încât realizatorii săi au dreptul să-şi asume prioritatea divulgării rapide a majorităţii noutăţilor din domeniu.

MARIANA ISTRATE
Institutul de Lingvistică şi Istorie Literară
„Sextil Puşcariu"
Cluj-Napcoa, str. E. Racoviţă, 21